

5. Шағымды қарау нәтижелері бойынша судьяның шешімі. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2003 жылғы 20 наурыздағы № 1 нормативтік қаулысы.// <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P200000006S> (Өтініш берген күн: 28.02.2022 ж.)
6. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі. – Алматы: юрист, 2021. – 376 б.
7. Кокорев Л. Д. Подсудимый в уголовном процессе. – Воронеж, 2013. – 154 с.
8. Чувилев А. А. Заключение под стражу в качестве меры пресечения. – М., 2019. – 72 с.
9. Цыпкин А. Л. Очерки советского уголовного судопроизводства. — Саратов, 1975. – 325 с.
10. Петрухин И. Л. Свобода личности и уголовно-процессуальное принуждение. – М., 2005. – 240 с.
11. Козырев Г. Н. Судебная проверка законности и обоснованности ареста. – Нижний Новгород, 2014. – 64 с.

МРНТИ: 10.79.01.

УДК: 343.1

З.Қ. Мұратханов¹

¹Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университеті
Ғылыми жетекшісі: з.ғ.к., аға оқытушы Э.П. Кенжибекова

НЕГІЗГІ ПРОЦЕСУАЛДЫҚ ШЕШІМДЕРДІ БЕКІТУДЕГІ ПРОКУРОРДЫҢ ӨКІЛЕТТІГІ

Аңдатпа

Жалпы автор өз мақаласында қылмыстық іс жүргізу заңнамасы өзінің бірде бір нормасында процессуалдық құжаттардың кеңейтілген ұғымын түсіндірмейтіндігін толыққанды қарастырып өтеді. Бірақ қазіргі таңдағы заң күші бар ҚПК-сін талдап қарастыратын болсақ онда қылмыстық сот ісін жүргізуде қолданылып жүрген бірқатар құжаттарды байқауға болады.

Сонымен бірге, бірқатар нормаларда құжаттар, олардың нысандары мен мазмұндары көрсетілгенмен олардың ұғымдары көрсетілмейді. Және белгілі бір әрекеттердің сипаттарын жазбаша түрде бекіту туралы ескертіледі, бірақ ол құжаттың аты заңмен көрсетілмейді. Осыған орай, процессуалдық құжаттың кеңейтілген ұғымының заңмен анықталмауы, және нормалардағы өзге де түсініксіз мән-жайлар олардың мазмұндарын теория мен тәжірибе жүзінде әрқалай түсінуге әкеп соғады. Сондай-ақ кейбір процессуалдық мәнге ие болатын құжаттар қылмыстық процессуалдыққа сөзсіз жатпайды.

Түйін сөздер: процессуалдық актілер, қаулы, сот шешімі, үкім, тергеу және сот құжаттары, іс материалдар, нұсқаулар, қорытынды шешім, хаттама, наразылықтақ, апелляциялық шағым, талап арыз, ұстау хаттамасы, өтінішхаттар, сарапшы қорытындысы, қолхат, міндетемелер, жеке кепілдік.

Мұратханов З.К. ¹

¹ Казахский Национальный Педагогический университет им. Абая
Научный руководитель: к.ю.н., ст.преподаватель Кенжибекова Э.П.

ПОЛНОМОЧИЯ ПРОКУРОРА ПО УТВЕРЖДЕНИЮ ОСНОВНЫХ ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ РЕШЕНИЙ

Аннотация

В целом в своей статье автор полностью считает, что уголовно-процессуальное законодательство ни в одной из своих норм не разъясняет расширенное понятие процессуальных документов. Однако если проанализировать действующий УПК, имеющий силу закона, то можно увидеть ряд документов, используемых в уголовном производстве.

В то же время ряд нормативных актов конкретизирует документы, их формы и содержание, но не конкретизирует их понятия. И предупреждается подтверждать в письменной форме особенности тех или иных действий, но название документа законом не указано. В связи с этим отсутствие легального определения расширенного понятия процессуального документа и иные неоднозначные обстоятельства в нормах приводят к различному толкованию их содержания в теории и на практике. Также некоторые процессуальные документы не обязательно подлежат уголовному преследованию.

Ключевые слова: процессуальные акты, постановления, судебные решения, приговоры, следственные и судебные документы, материалы дела, указания, итоговое решение, протокол, протест, апелляционная жалоба, иск, протокол задержания, ходатайства, заключение экспертизы, расписка, обязательства, личное поручительство.

Z.K. Muratkhanov¹

¹ Abai Kazakh National Pedagogical University

Scientific adviser: Candidate of Law, Senior Lecturer E.P. Kenzhibekova

POWERS OF THE PROSECUTOR TO APPROVE MAIN PROCEEDING DECISIONS

Abstract

In general, in his article, the author fully believes that the criminal procedure legislation does not explain the extended concept of procedural documents in any of its norms. However, if we analyze the current Code of Criminal Procedure, which has the force of law, we can see a number of documents used in criminal proceedings.

At the same time, a number of normative acts specify the documents, their forms and content, but do not specify their concepts. And it is warned to confirm in writing the features of certain actions, but the name of the document is not indicated by law. In this regard, the lack of a legal definition of the extended concept of a procedural document and other ambiguous circumstances in the norms lead to a different interpretation of their content in theory and practice. Also, some procedural documents are not necessarily subject to criminal prosecution.

Keywords: procedural acts, rulings, court decisions, sentences, investigative and judicial documents, case materials, instructions, final decision, protocol, protest, appeal, lawsuit, detention protocol, petitions, expert opinion, receipt, obligations, personal guarantee.

Кіріспе. Сот төрелігін жүргізуде заңдылықтың нақты қолданылуының маңызды епiлi прокурорлық қадағалау болып табылады. Қазақстан Республикасы Конституциясының 83-бабына сәйкес, прокуратура органдары сотта мемлекет мүддесін бiлдiредi. Соттағы прокурордың күзiретiн айұындайтын Қазақстан Республикасы Президентiнiң "Прокуратура туралы" Заң күшi бар Жарлығының 30-бабына сәйкес, "Қылмыстық, азаматтық немесе өзгеде сот iсiн жүргiзу барысында сотта мемлекет мүддесiн бiлдiре отырып, прокурор осы Заңға, сондай-ақ Республиканың қылмыстық iс-жүргiзу, азаматтық iстер жүргiзу және өзгеде заңдарына сәйкес шағым және қадағалау тәртiбiмен өкiлеттiлiгiн жүзеге асырады" деп көрсетiлген [1].

Қылмыстық сот өндiрiсiндегi заңдылықтың дәлме-дәл нақты сақталуының маңызды кепiлi прокурордың қылмыстық сот өндiрiсiне қатысуы болып табылады. Бұл прокуратура органдары қызметiнiң маңызды құрамдас бөлiгi. ҚР Конституциясының 83-бабына сәйкес, прокуратура негiзгi үш функцияны жүзеге асырады. Бiрiншi функция – Республика аумағында заңдардың, ҚР Президентi Жарлықтарының және өзге нормативтiк құқықтық актiлерiнiң дәл және бiрыңғай қолданылуына жоғарғы қадағалау жүргiзу. Екiншi функция – Республиканың Конституциясы

мен заңдарына қайшы келетін заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілерге наразылық жасайды. Үшінші функция – сотта мемлекеттің мүддесін білдіреді (мемлекеттік айыптаушы ретінде) [2, 49 б.].

Соңғы жылдары отандық заңгер ғалымдар қылмыстық істер бойынша прокурордың тергеу бағыттарына, айыптау көлеміне және азаматтардың құқықтары мен бостандықтарына қатысты біліктіліктеріне қатысты негізгі процессуалдық шешімдер қабылдау идеясын белсенді түрде дамытып келеді.

Бұл үрдіске жоғарыда айтылған 2017 жылғы конституциялық реформа да белгілі бір серпін берді. Конституцияға ғылыми-тәжірибелік түсініктеме авторларының бірі Ж.Қ. Асанов атап өтті: «Конституцияға сәйкес, қылмыстық қудалауды жүзеге асыратын бірден-бір мемлекеттік орган прокуратура болып табылатынын ескере отырып, қылмыстық істерді тергеуді ұйымдас-тыру мен жүргізудің негізгі тәсілдерін өзгерту, қылмыстық қудалауды істің тағдыры және қылмыстық қудалау орбитасына тартылған тұлғаның процессуалдық жағдайын айқындайтын маңызды шешімдер қабылдау қажеттілігі туындайды» [3, 545-547 бб.].

Қылмыстық іс жүргізу кодексіндегі жаңалықтарға сәйкес, 2020 жылдың 31 желтоқсанынан бастап прокурордың қылмыстық қудалау функциясын жүзеге асыру әсері, сотқа дейінгі тергеп-тексеруді басқару және қадағалау функциясының тиімділігін арттырудың жаңа процессуалдық тетігі енгізілді [4].

Заңнамалық жаңалықтарға сәйкес қылмыстық қудалау органының негізгі процессуалдық шешімдері прокурордың бекітуіне жатады. Прокурордың келісімінсіз мұндай шешімдердің заңды күші болмайды.

Прокурордың негізгі процестік шешімдерді бекітуі соңғы сатыда іске асырылған шешімдерді бекіту өкілеттігінен айырмашылығы, сотқа дейінгі тергеп-тексеру сатысындағы өкілеттіктерге шартты түрде жатқызу ұсынылады.

Белгілі бір адамға қатысты қылмыстық қудалауды тоқтату туралы органның қаулысын прокурордың бекітуі қылмыстық істің өзі бойынша түпкілікті шешім қабылданғанына қарамастан, адамға қатысты сотқа дейінгі тергеп-тексеру кезінде де қабылдануы мүмкін. Осыған байланысты прокурордың шешімдерді келісу жөніндегі өкілеттіктеріне қатысты қорытындылар тұлғаға қатысты қаулыны бекітуге толықтай қолданылады (олар бөлек қарастырылмайды).

Осылайша, прокурордың органның шешімінің заңдылығы мен негізділігін «келісу» және «мәлімдемелер». Осыдан кейін мұндай шешімді қамтитын іс жүргізу құжаты заңды күшке ие болып, процеске қатысушылар үшін құқықтық салдарлар туғызады [5].

Мысалы, прокурор адамды күдікті деп тану туралы қаулымен (қамауға алусыз) келіскеннен кейін тергеуші күдіктіні аталған қаулымен таныстыруға, күдіктінің құқықтарын түсіндіруге және көрсетілген процестік жағдайда одан жауап алуға кірісе алады.

Бұл ресми өкілеттіктер емес. Прокурордың өзінің жауапкершілігін және шешімдердің заңдылығын тексеру мерзімінің қысқалығын ескере отырып, ол тергеуші шешім қабылдағанға дейін іс материалдарын уақтылы және алдын ала зерделеу шараларын қолданады. Яғни, шешім қабылданған кезде прокурорда оның заңдылығы мен негізділігі туралы нақты ақпарат бар және бұл проактивті қадағалаудың бір қыры болып табылады.

Процеске қатысушының заңды және құқықтарының бұзылуын анықтай отырып, прокурор шешіммен келісуден немесе бекітуден бас тартуға құқылы. Осылайша, заңдылықты тексерудің жаңа форматының негізгі мақсаты жүзеге асырылды. Мұндай бас тарту кезінде органның іс жүргізу шешімі заңды күшке ие болмайды, «қабылданбады» деп есептеледі, құқықтық салдарға әкеп соқпайды. Қылмыстық қудалау органына қаулы жобасын Қылмыстық іс жүргізу кодексінің нормаларына сәйкес келтіруге уақыт беріледі. Содан кейін оны прокурор тағы да тексереді. Прокурордың процестік шешімдерді келісу және бекіту процесі осындай шешімдерді электрон-

дық цифрлық қолтаңбамен куәландыру арқылы жүзеге асырылады. Прокурордың өкілеттігі әрекет жасау жеке іс жүргізу актісін (өкім және т.б.) шығару арқылы жүзеге асырылады.

Белгілі бір жағдайларда шешім қағаз тасығышта құжат түрінде қабылданады. Прокурор қаулыға «Келісемін» белгісін қою арқылы өз ұстанымын білдіреді, оны қолымен растайды. Жеке құжатты да прокурор жасамайды. Бекітудің екі рәсімі де Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 193-бабымен тікелей реттеледі [6].

Негізгі бөлім. Қадағалауды жүзеге асыратын прокурор заңсыз қаулымен келіскен немесе мақұлдаған жағдайда жоғары тұрған прокурор оның күшін жояды. Қылмыстық-процестік кодекске түзетулер қабылданғаннан кейін күшін жою және прокурорларға шешімдерді келісу өкілеттіктері берілгеннен кейін күшін жою жөніндегі өкілеттіктерді қолдану тәртібі енді ерекше болып табылады және қатысушылардың құқықтарының кепілдіктерін қамтамасыз етудің келесі қадамы болып табылады. оларды негізсіз қылмыстық қудалауды қоспағанда, процес.

Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 193-бабының 1-бөлігінің 10-тармағына сәйкес прокурор сотқа дейінгі тергеп-тексерудің заңдылығын қадағалау барысында тергеушінің немесе төмен тұрған прокурордың заңсыз қаулысының күшін жоюға құқылы. Қадағалауды қорғаудың мұндай механизмі қылмыстық қудалаудың заңдылығын қадағалауды ұйымдастыру жөніндегі салалық нұсқаулықта (нұсқаулық) көрсетілген [7].

Қылмыстық процесті цифрландыруға байланысты бүгінгі таңда негізгі процессуалдық шешім қабылдау, оның заңдылығын тексеру, прокурормен келісу және бекітудің бүкіл процесі автоматтандырылған. Ол қазіргі «Web-ERDR» платформасында (электрондық істерге арналған жұмыс орны) жүзеге асырылады. Шешім қабылдау, тергеу форматына қарамастан, ақпараттық жүйеде электрондық шаблондарды толтыру арқылы жүзеге асырылады.

Профессорлар А.Н. Ахпановтың, Ф.Р. Ахмеджанованың процессуалдық шешімдерді осы тәсілдің алғышарттарының бірі ретінде жіктеу қажеттілігі туралы пікірлері орынды деп санаймыз. Олар тергеушінің, анықтаушының немесе анықтау органының іс жүргізу шешімдерін «негізгі (негізгі, түпкілікті) – ықпал етуші» деп жіктеуді және қылмыстық істің барысы мен нәтижесі туралы, ал аралық ретінде – қылмыстық істің мән-жайын зерделеуге және процеске қатысушылардың дұрыс мінез-құлқын қамтамасыз етуге бағытталған» [8, 98 б.].

Қылмыстық іс жүргізу кодексінің нормаларын талдау прокурордың заңдылығын тексеруге міндетті екенін және бірқатар негізгі шешімдерді келісуге уәкілетті екенін көрсетті (бұл адамдарға қатысты қылмыстық қудалау барысында қабылданған және олардың құқықтарын қозғайтын негізгі шешімдер). қарастырылатын құқықтар). Біз негізгі санатқа жатпайтын және қауіпсіздікті қамтамасыз ету болып табылатын басқа шешімдерді (дәрілік заттарды іріктеу және жою; мүлікке билік етуді уақытша шектеу, тексерулерді үйлестіру және т.б.) келісу бойынша өкілеттіктерді қарастырмадық.

Заң шығарушы келесі процессуалдық шешімдерге сілтеме жасады:

1. Адамды сезікті деп тану туралы хабарлау (ҚР ҚК-нің 202-бабы);
2. Күдіктінің әрекетінің біліктілігін анықтау (ҚР ҚК 203-бабы);
3. Сезіктінің әрекетінің, қылмыстық құқық бұзушылықтың саралауын (қайта біліктілігін) өзгерту немесе толықтыру (ҚР ҚП 207-бап);
4. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру мерзімін ұзу (Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 45-бабы 8-1-бөлігі).

Аталған шешімдерді тексеру және келісу тәртібінің мерзімдері мен ерекшеліктері Қылмыстық іс жүргізу кодексінің осы баптарының нормаларында көрсетілген. Өкілеттіктерді жүзеге асыру тәртібі салалық нұсқаулықта егжей-тегжейлі реттелген.

Прокурордың елеулі өкілеттіктері ретінде тергеуді жүзеге асыратын тұлғалардың бұлтартпау шарасын (қамау және ұйқамақ түріндегі) санкциялау туралы тергеу судьясының алдындағы

өтінішхатын бекітуді бөлек атап өтеміз. Бұлтартпау шарасын таңдау туралы органның шешімдері, әрине, күдіктілердің құқықтарын қозғайтын шешімдердің бірі.

Прокурордың оларды бекіту туралы қаулылары да іс материалдарын жан-жақты зерделеу және жиналған дәлелдемелерді бағалау негізінде шығарылады (ҚР ҚПК-нің 136, 146, 147-баптары). Прокурордың ұстанымы бұлтартпау шарасын санкциялау туралы сотқа өтінішхатты қозғау туралы органның шешімінің өзіне келісім беру туралы белгі қою арқылы көрсетіледі. Өтінішті қанағаттандырудан бас тартқан жағдайда прокурор қаулы шығарады. Сонымен қатар, қылмыстық қудалау органының бұл әрекеттері жаңа дәлелдемелерді жинаумен байланысты емес, тергеу барысын анықтамайды және айыптауды қалыптастырмайды. Бұл сотқа дейінгі тергеуді қамтамасыз ету шаралары. Тергеуші мен прокурордың бұлтартпау шараларын таңдауының заңдылығына қорытынды бағаны тергеу судьясы береді. Санкция соттың прерогативі болып табылады.

Прокурордың іс жүргізу шешімдерін келісу (бекіту) және прокурордың қылмыстық іс шеңберінде жекелеген әрекеттерді санкциялау жөніндегі өкілеттіктерінің арақатынасының мәселелері белгіленген. Елбасының «Қазақстан жаңа нақты ахуалда: әрекет уақыты» Жолдауына кезек берейік. Коронавирустық инфекция (Ковид-19) пандемиясының өршуі және оның салдары қоғамдық қатынастардың барлық салаларына кері әсерін тигізді, азаматтардың құқықтарын, қоғам мен мемлекет мүдделерін бұзу қаупі артты. Әлеуметтік-экономикалық жағдайды және жаһандық жағдайды ескере отырып қиындықтар, экономикалық даму мен экономикалық қауіпсіздіктегі бизнестің рөлі мойындалды. Қылмыстық процесте бизнеске қысымды азайту тапсырылды. Президент құқық қорғау органдарының кәсіпкерлердің қызметіне кез келген заңсыз араласуын ауыр мемлекеттік қылмыс ретінде қарастыруды және кәсіпкерлердің тікелей прокуратураға жүгіну мүмкіндігін қамтамасыз етуді тікелей тапсырды.

Бұл аспектіде прокурордың тергеу органдарының сұрау салуларын санкциялау жөніндегі өкілеттіктеріне назар аударылады.

«Прокуратура туралы» Заңның 25-бабы прокурорлық қадағалау актісі – санкциялар мәселелерін реттейді. Біздің ойымызша, қылмыстық сот ісін жүргізудің қазіргі үлгісіне сүйене отырып, санкция беру қылмыстық процестегі прокурордың құзыретіне жатпайды. Аталған бапта «санкция» терминімен бірге «келісім» ұғымының болуы кездейсоқ емес.

Яғни, заң бойынша прокурорға адамдардың құқықтарын шектейтін белгілі бір әрекеттерді жасауға санкция беру немесе келісім беру немесе заңмен қорғалатын құпияны қамтитын мәліметтерді алу құқығы берілген. Бірақ прокурордың санкциясы қадағалаудың басқа салаларында ғана мүмкін.

Сонымен, «Жедел-ізвестіру қызметі туралы» Заңның 12-бабында прокурордың санкциясымен арнайы жедел-ізвестіру қызметін жүргізу мүмкіндігі нақты көрсетілген. Сол сияқты «Қарсы барлау қызметі туралы» Заңның 11, 29-баптары прокурорға қарсы барлау қызметін жүзеге асыруға рұқсат беру құқығын береді. Атқарушылық іс жүргізу туралы заңнамада сот орындаушыларының әрекеттеріне прокурорлық санкция беру (борышкердің банктерде орналасқан мүлкіне тыйым салу; борышкердің жылжымайтын мүлкіне және құқық белгілейтін құжаттарына тыйым салу) көзделген.

Санкцияның мүлде басқа сипаты мен реттелуі Қазақстандағы қылмыстық процестің қазіргі үлгісінде қарастырылған. Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 7-бабының 39-тармағына сәйкес «санкция» деп заң шығарушы органның белгілі бір іс жүргізу әрекеттерін жасауға сот берген рұқсатын түсінеді.

Сонымен, қылмыстық процесте санкция тергеу судьясының айрықша өкілеттігі болып табылады. Қылмыстық-процестік кодексте прокурордың әрекеттерін бекіту қарастырылған. Санкция прокурордың құзыретіне кірмейді.

Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 1-бабына сәйкес Қазақстандағы қылмыстық сот ісін жүргізу тәртібі еліміздің Конституциясы мен халықаралық құқық қағидаттарына негізделген қылмыстық іс жүргізу заңнамасымен айқындалады. Қылмыстық процестің институттарын реттеу бөлігінде басқа заңдардың нормалары Қылмыстық іс жүргізу кодексіне енгізілуі керек.

Алайда, қоғамдық қатынастардың басқа салаларын реттейтін заңнамалық актілерде прокурордың санкциясымен кәсіпкерлік субъектілері туралы мәліметтерді сұрату туралы нормалар бар.

«Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» Заңының 50-бабының мазмұнынан банктің бар-жоғы мен нөмірлері туралы мәліметтер мынандай: кәсіпкерлік құрылымдардың шоттары, банк құпиясын қамтитын өзге де мәліметтер прокурорлар уәкілеттік берген жазбаша сұрау салулар негізінде қылмыстық істер бойынша қылмыстық қудалау органдарына берілуі мүмкін. Салық құпиясын құрайтын мәліметтерді сұрату туралы сұрау салуды тергеу органдарына жіберудің ұқсас тәртібі Салық кодексінің 30-бабында көзделген. Өтінімге тергеу судьясы немесе прокурор санкция береді.

Қорытынды. Қылмыстық істер бойынша салықтық немесе банктік құпияны құрайтын мәліметтерді осылайша алу кәсіпкерлікті қорғау тұжырымдамасына қайшы келеді және Қылмыстық іс жүргізу кодексіне сәйкес келмейтін болса, процеске қатысушылар сот тәртібімен дауласуы мүмкін.

Мәселені еңсеру, қылмыстық сот ісін жүргізуде кәсіпкерлік мүдделерін қорғауды арттыру үшін Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 122-бабының сотқа дейінгі тергеп-тексеру кезінде кәсіпкерлік субъектілері туралы мәліметтерді сұрату тәртібі бөлігінде жаңа редакцияда ұсынылып отыр: «Сотқа дейінгі тергеп-тексеру органдары банктерден және банк мекемелерінен, мемлекеттік кірістер органдарынан жеке және кәсіпкерлік субъектілеріне қатысты қылмыстық істі дұрыс шешу үшін маңызы бар мәліметтерді заңнамада белгіленген тәртіппен талап етуге құқылы. Қазақстан Республикасының заңмен қорғалатын құпияны құрайтын мәліметтерді беру және жария ету жөніндегі актілері. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру органдары заңдылығын тексеру және келісу үшін қадағалаушы прокурорға қағаз жеткізгіште немесе электрондық құжат нысанында дәлелді сұрау салулар жолдайды. Прокурор сұрау салуды іс материалдарын зерделей отырып қарайды және сұрау салуды негіздейтін іс материалдарын алған күннен бастап үш тәуліктен аспайтын мерзімде бекіту немесе бекітуден бас тарту туралы қаулы шығарады.

Тергеу сұрау салудың мұндай тәртібі Қылмыстық іс жүргізу кодексінің нормаларына, процессуалдық шешімдерді үйлестірудің жаңа форматына сәйкес келеді және кәсіпкерлік субъектілерінің құқықтарына кепілдіктерді арттырады. Бұл ретте банк және салық заңнамасынан мұндай нормаларды алып тастау ұсынылып отыр.

Елбасының Қазақстан халқына жолдауы қылмыстық процесті жаңғыртудың түбегейлі векторын айқындап, ЭЫДҰ елдерінің құқықтық жүйелерінің озық тәжірибесіне және ұлттық заңнаманың ерекшеліктеріне негізделген жаңа үлгіге көшуді жариялады. Прокурорға заң бойынша негізгі процессуалдық шешімдерді келісу және бекіту құқығы берілген. Бұл – белсенді қадағалаудың аспектілері, процеске қатысушылардың құқықтарының құқықтық кепілдіктерін күшейтуге жаңа серпін, үш деңгейлі модельге көшу. Прокурордың іс жүргізу шешімін бекітусіз ол «қабылданбады» деп танылады және құқықтық салдарға әкеп соқпайды. Тергеушінің процессуалдық шешімі келіскеннен немесе бекітілгеннен кейін ғана заңды күшіне енеді. Қылмыстық процестің моделінің даму тенденциясы одан әрі қылмыстық процестің толыққанды үш деңгейлі моделінің элементі ретінде прокурордың процессуалдық шешімдерді дербес қабылдауын білдіреді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 1995 жылдың 30 тамызында республикалық референдумда қабылданған <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/K950001000>
2. Журсимбаев С.К. Прокурорский надзор в Казахстане. – Алматы, 2004. – 217 с.
3. Научно-практический комментарий к Конституции Республики Казахстан / Фонд Первого Президента Республики Казахстан – Елбасы. Конституционный совет Республики Казахстан. Министерство юстиции Республики Казахстан. – Астана, 2018. – С.545-547.
4. Закон РК от 19.12.2020 года № 384-VI ЗРК «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам усиления защиты прав граждан в уголовном процессе и противодействия коррупции». Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z20000000384>.
5. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан от 4 июля 2014 года № 231-VЗРК. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/K1400000231>.
6. Закон РК от 30.06.2017 года № 81-VI «О прокуратуре». [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z17000000081>.
7. Инструкция по организации надзора за законностью уголовного преследования. Утверждена приказом Генерального прокурора РК от 30.12.2020 года №165. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=37654658#pos=4;-108.
8. Актуальные вопросы модернизации основных начал казахстанского уголовного процесса. Монография / Под общей редакцией Ахпанова А.Н. и Казиева З.Г. – Астана: ГУ «Институт законодательства Республики Казахстан», 2018. – 210 с.